

Domovská stránka>Právne predpisy a judikatúra>Právo EÚ

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [en](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

[angličtina](#)

Swipe to change

Právo EÚ

Európska únia (EÚ) má svoj vlastný právny systém a svoje vlastné právo. Hlavné pravidlá a zásady sú ustanovené v zakladajúcich zmluvách. EÚ môže prijímať právne a legislatívne akty, ktoré musia členské štáty dodržiavať a uplatňovať.

Právo EÚ je právne záväzné a prístupné verejnosti vo všetkých úradných jazykoch EÚ. Prostredníctvom webovej stránky [EUR-Lex](#) máte prístup k úplnému zneniu právnych dokumentov EÚ vo všetkých týchto jazykoch a môžete vyhľadávať konkrétne právne akty alebo právne predpisy.

Pramene práva EÚ

Právo EÚ má dva hlavné pramene: **primárne právo** a **sekundárne právo**.

Primárne právo tvoria zmluvy vytvárajúce právny rámec Európskej únie. Sekundárne právo tvoria právne nástroje založené na týchto zmluvách, ako sú nariadenia, smernice, rozhodnutia a dohody. Okrem toho existujú všeobecné zásady práva EÚ, [judikatúra](#) vytvorená Súdny dvorom Európskej únie a [medzinárodné právo](#).

Právo EÚ sa vyznačuje tým, že je priamo vymáhateľné pred súdmi členských štátov EÚ („priamy účinok“) a že zákony členských štátov EÚ nemusia byť uplatniteľné v prípade, keď sú v rozpore s právom EÚ („nadradenosť“ práva EÚ).

Primárne právo EÚ (zmluvy)

Primárne právo možno považovať za hlavný prameň práva Európskej únie. Má najvyššie postavenie v európskom právnom poriadku a tvoria ho najmä tieto zmluvy:

„zakladajúce“ zmluvy: [Zmluva o Európskej únii](#), [Zmluva o fungovaní EÚ](#) a [Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu](#), protokoly a prílohy k zmluvám, zmluvy o pristúpení členských štátov Európskej únie a ďalšie zmluvy.

Tieto zmluvy spoločne ustanovujú rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi, vymedzujú rozhodovací proces, právomoci inštitúcií EÚ a rozsah ich činností v jednotlivých oblastiach politik.

K poslednej revízii primárneho práva EÚ došlo [Lisabonskou zmluvou](#), ktorá nadobudla platnosť v decembri 2009 (do uvedených zmlúv sú zapracované zmeny prijaté Lisabonskou zmluvou).

Sekundárne právo EÚ (právne predpisy, dohody atď.)

Sekundárne právo tvoria takzvané jednostranné akty a dohody.

Jednostranné akty sú najmä tie akty, ktoré sú uvedené v článku 288 [Zmluvy o fungovaní EÚ](#): nariadenia, smernice, rozhodnutia, stanoviská a odporúčania. Okrem toho existujú osobitné akty založené na predchádzajúcich zmluvách, napríklad v oblasti trestných vecí sa naďalej uplatňujú „rámcové rozhodnutia“ (boli prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, keď mala policajná a justičná spolupráca v trestných veciach osobitné postavenie – viac informácií o tom nájdete cez tento odkaz: [zhnutia – trestné veci do novembra 2009](#)). Právne záväzné akty prijaté legislatívnym postupom (ako sú nariadenia, smernice a rámcové rozhodnutia) sa označujú ako právne akty alebo „právne predpisy“.

Dohody zahŕňajú medzinárodné dohody alebo dohovory podpísané Spoločenstvom alebo Európskou úniou a krajinou alebo organizáciou mimo EÚ, dohody medzi členskými štátmi a medzinárodné dohody uzatvorené rozličnými inštitúciami EÚ.

Zhrnutia právnych predpisov a ďalšie informácie

Na webovej stránke [EUR-Lex](#) sa nachádzajú úplné znenia všetkých právnych dokumentov EÚ. Navyše obsahuje „[Zhrnutia právnych predpisov EÚ](#)“, ktoré predstavujú hlavné aspekty právnych predpisov EÚ stručným a jednoduchým spôsobom. Obsahuje približne 2000 zhrnutí právnych predpisov EÚ, ktoré sú rozdelené podľa tematických oblastí zodpovedajúcich [činnostiam EÚ](#). Týkajú sa tém od poľnohospodárstva po dopravu a poskytujú komplexné a aktuálne pokrytie právnych predpisov EÚ. Čo však nie je pokryté, sú právne rozhodnutia, ktoré majú len dočasný význam, ako sú napríklad rozhodnutia o grantoch. Okrem toho sa v databáze [EUR-Lex](#) evidujú všetky legislatívne návrhy počas rozhodovacieho procesu inštitúcií EÚ a [Europe Direct](#) ju dopĺňa tým, že ponúka zjednodušené zhrnutia niekedy dosť dlhých a odborných právnych predpisov EÚ (odpovedá aj na otázky občanov týkajúce sa EÚ).

Posledná aktualizácia: 17/11/2021

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.